

**STO ROKOV
KINEMATOGRAFIE**

Výstavu pre Vás pripravili:

scenár: Ivan Rumanovský a Marián Pauer
konceptia: Nad'a Procházková a Ivan Hrčka

realizácia: Peter Krivda, Viera Ševčíková,
Gabriel Lukáč, Karin Hudecová,
Milan Hrabinský, Allan Lučenič,
Ludmila Turzová, Milada Kasáková,
Daniela Malíková, Pavel Ondrejka, Ján Hučko

v spolupráci so Slovenským filmom Koliba,
divadelným združením PROBLÉM,
fi 1000+1 fóř

100 rokov kinematografie

Autori výstavy sú presvedčení, že vynálezcov kinematografu je viac. Medzi prvých patrí Edisonov zamestnanec Dickson, ktorý pracoval aj v Edisonovom mene. Zároveň vo Francúzsku pracoval Emile Reynand, v Nemecku bratia Skladanovskí a vo Francúzsku bratia Lumiérovci, ktorí svoj vynález predviedli platiacemu publiku 28. decembra 1895 v Indickom salóne kaviarne Grand v Paríži. Historici im prisúdili prvenstvo.

Po vynáleze kinematografu začína pôvodca filmovej réžie Georges Méliés, ktorý dostal prezývku Jules Verne kinematografie. Hlavne preto, že v roku 1902 nakrútil vedecko-fantastický film Cesta na Mesiac. Po ňom vyrástli noví režiséri, medzi nimi Američan David Wark Griffith, ktorý vytvoril veľkofilm Intolerancia a Zrodenie národa. Potom sa k slovu prihlásili režiséri ako Fritz Lang v Nemecku, Protazanov, Ejzenštejn, Pudovkin v Rusku, Oleksander Dovženko na Ukrajine, Buñuel a Dali v Španielsku a postupne prichádzali s vynikajúcimi filmami aj ostatné krajiny.

Na prvom poschodí sme sa snažili podchytiť trend vývoja v svetovej kinematografii, kde nám nezostalo veľa miesta pre mnohé veľké osobnosti a dokonca aj v animovanom a kreslenom filme sme sa sotva stihli venovať aj Waltovi Disneyovi, ktorý pre detský svet urobil azda najviac.

Na druhom poschodí sme v kontexte svetovej kinematografie naznačili komparatívny vývoj filmu na Slovensku - ale ani tam sme nestihli zaregistrovať to najdôležitejšie ako by si téma bola vyžadovala. Hlavne preto, že výstava je určená detskému divákovi, ktorý ešte nie je schopný vývojový trend kinematografie pochopiť v plnej šírke. Tu je dôležité vekové odstupňovanie. Uvedomili sme si, že pohľad dieťaťa a mladého človeka je odlišný od chápania dospelých. Preto sme vo výstavných priestoroch ponechali značný priestor hre a fantázii detí.

Ivan Rumanovský, Marian Pauer